KNNV afd. Vriezenveen **e.o.**

Augustus 2021 nieuwsbrief nr.9

KNNV vereniging voor veldbiologie Afdeling Vriezenveen

Eerder uitgegeven nieuwsbrieven staan op onze website

Komkommertijd?

Velen genieten van vakantie of zomerreces, of zijn juist voorzichtig met vakantiereizen vanwege corona. Maar ondertussen verschijnen er wel diverse plannen en sommigen liggen ter inzage. Voor N2000 gebied de Engbertsdijksvenen lag de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage.
Met de inhoud van deze notitie wordt daarna het MER (Milieu Effect Rapport) opgesteld.
Het is van belang dat in het gebied, bestaande uit zowel de Engbertsdijksvenen als de noodzakelijke buffers rondom het veen en het gebied daaromheen alle aspecten die met natuur/milieu en leefomgeving te maken hebben hierin voldoende ondergezocht worden.
Er zijn op deze NDR in totaal 8 zienswijzen ingediend die behandeld/verwerkt zullen worden.

Waarom meten we ammoniak in de natuurgebieden?
Een groot en hardnekkig milieuprobleem in de Nederlandse natuur is de grote aanvoer van stikstof via de lucht. Daardoor wordt de bodem bemest en verandert de vegetatie ingrijpend. Zo verdwijnen vele kruiden en orchideeën en heide wordt grasland. Van alle stikstof die neerslaat in de Nederlandse natuur is het grootste deel ammoniak. Het meten van de ammoniakconcentratie in de natuurgebieden helpt om het probleem beter in beeld te krijgen. Langjarige meetreeksen kunnen we gebruiken om het effect van beleidsmaatregelen te toetsen.
De jaargemiddelde ammoniakconcentraties in de lucht in Natura2000 gebieden over het jaar 2020 zijn recent bekend gemaakt. Voor een aantal N2000 gebieden zijn reeds langjarige meetreeksen vanaf 2006 bekend. Voor de Engbertsdijksvenen, waar sinds 2016 gemeten wordt, is deze ammoniak concentratie nu iets afgenomen.

Jaargemiddelden meetreeks Engbertsdijksvenen:
2016: 5,5 microgram/m3
2017: 5,9 microgram/m3
2018: 7,3 microgram/m3
2019: 7,5 microgram/m3
2020: 6,7 microgram/m3

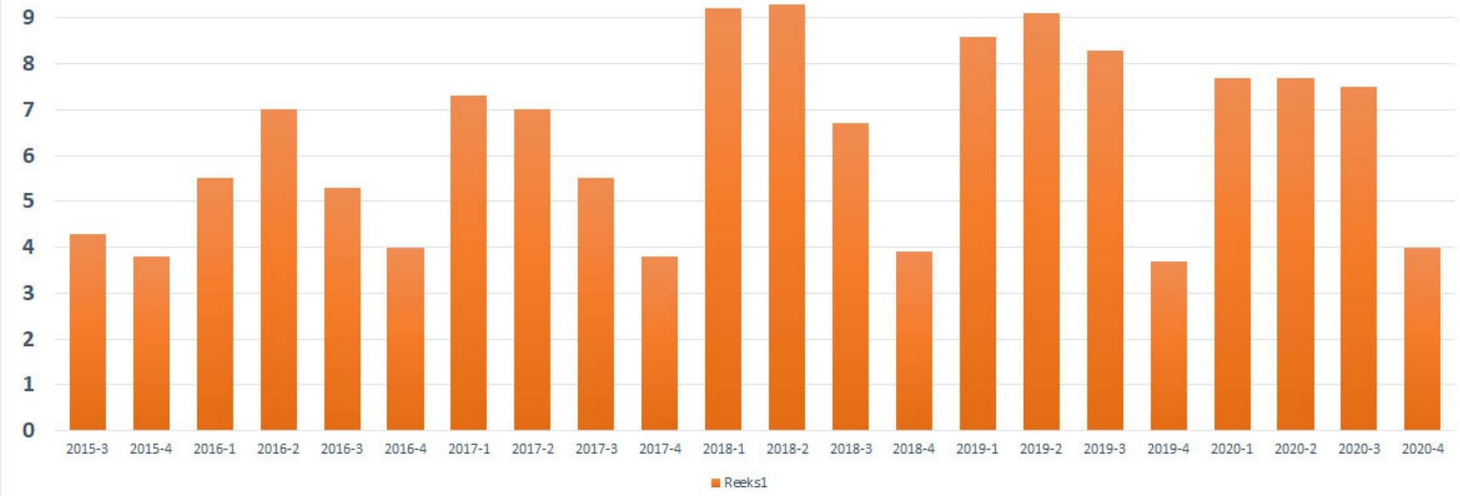

Het lijkt er, wat positief denkend op dat er een kentering gemeten is. Dat wordt ook hoog tijd. Het doorvoeren van echt werkende en controleerbare stikstof maatregelen zijn en blijven broodnodig. Elk jaar opnieuw krijgt de natuur via de lucht op heel veel plaatsen veel te veel stikstof toegediend. Dit heeft daarbij natuurlijk een cumulatieve werking waardoor de effecten versterkt worden..

Voorzitter Herman Stevens

Zomer-heidewandeling op de Borkeld

zaterdag 14 augustus 2021 van 8:30 tot 12:00

In februari 2019 maakten we onder leiding van Jetty al een zeer boeiende wandeling in de Borkeld, gelegen tussen Holten, Rijssen en Markelo.
Nu gaan we daar op stap in de zomermaand augustus en kunnen we er dan genieten van bloeiende heidevelden, die daar ruim aanwezig zijn.

Indien mogelijk brengen we eerst een kort bezoek aan de daar gelegen informatieboerderij ’n Witten voor wat extra info over het gebied. Gevolgd door een wandeling in het westelijk deel van de Borkeld waarin o.a. het labyrint en de schaapskooi (en eventueel de schaapskudde) te vinden zijn.

Gestart wordt dit keer om 8:30uur uur vanaf de parkeerplaats van de dagcamping van Staatsbosbeheer aan de Borkeldweg 17 7475 RV Markelo Terug ca 12 uur

In verband met het maximale aantal deelnemers is opgave verplicht. Dat kan eenvoudig per mail naar de webmaster

---

Open bijenstal en Educatieve kruidentuin

Op woensdagmiddag 4 augustus is er een open bijenstal en educatieve kruidentuin.De bijenstal van de Imkersvereniging Vriezenveen en omstreken, en de educatieve kruidentuin in het Herman Jansen Park zijn dan allebei open voor belangstellenden.

Imkers kunnen veel vertellen over het houden van bijen en het oogsten van honing. Er is een nieuwe demonstratiekast waarin je goed kunt zien hoe druk de bijen zijn. Met een beetje geluk zie je hoe de koningin een eitje legt. Voor jong en oud is er veel te zien. En natuurlijk is er weer honing te koop.

In de educatieve kruidentuin, een eindje verderop in het park, zijn vrijwilligers aanwezig om te vertellen over kruiden en hun toepassing. Van harte welkom op woensdag 4 augustus [en 18 augustus] van 13.30 uur tot 16.00 uur.

Ingang aan de Linthorstlaan of bij sporthal De Stamper in Vriezenveen. Bekijk hier de route

Bezoek ook eens de website's van:
De Imkervereniging Vriezenveen e.o.
De Educatieve Kruidentuin

Centrumvisie Vriezenveen

De gemeente Twenterand heeft een toekomstvisie ontwikkeld voor het nu vrij kale en ongezellige centrum van Vriezenveen. Deze Centrumvisie Vriezenveen is, zoals het woord al zegt, een visie en geen plan. De afbeeldingen zijn bedoeld om te inspireren. Ze laten zien hoe het zou kunnen worden. Er zijn nog stappen nodig om van visie naar een concreet plan met eindbeeld te komen. Dat proces volgt na vaststelling van de visie.

Als KNNV Vriezenveen worden we heel blij van de voorstellen een beelden die hierin geschetst worden. Het past in het landelijke actie van **Stichting Steenbreek** om onze leefomgeving te vergroenen en onnodige verharding tegen te gaan. In het huidige centrum is het groen waarom Vriezenveen in het verleden zo bekend om stond bijna helemaal verdwenen. Nu bepaalt de bestrating van gevel tot gevel het beeld. We hopen dan ook dat de voorstellen uit deze visie op niet al te lange termijn omgezet worden in concrete plannen die dan ook gerealiseerd gaan worden.

Bekijk of download hier de C

De link onder deze tekst werk niet,klik voor de Centrumvisie op de schets

Deze oude ingekleurde foto laat zien hoe groen het eens was voor het oude gemeentehuis.

Een schets uit de centrumvisie laat zien hoe het zou kunnen worden.

Onbereikbaar

Uit Anke's Natuur blog

Jonge torenvalken op de Fayersheide Foto:Anke Heij

Struinend op de Fayersheide zie ik een jonge torenvalk op de torenvalknestkast heen en weer lopen. In de kast zit ook een jong. In alle rust. Ik heb mijn spottingscope mee en observeer meer dan een uur wat er gebeurt. Op de kast een afwisseling van lopen, huppen, vleugels uitslaan en stil zitten. Soms gaat dat in stilte. Soms is het geroep goed te horen. Roepen om contact, om eten. Je laten horen om niet vergeten te worden. Soms zijn dieren net mensen. Of andersom.

Na lange tijd komt papa aangevlogen. Hij heeft een muis mee. In de nestkast laat hij deze vallen. Het jong in de kast trekt beetje bij beetje de muis uit elkaar en eet hem op. Op de kast een hoop gefladder en gekrijs. Het eten een verdieping lager. Onbereikbaar. En zo gaat het met nog een muis en nog één. Mijn hart gaat uit naar het jong dat steeds meer van zich laat horen en zien. Steeds harder en aanweziger vraagt het om aandacht.

Pappa vliegt weer weg. Ik loop verder met de gedachte dat het ook in het leven van torenvalken niet altijd mee zit. En dat op de kast zitten niet het meest comfortabel is.

---

van de redactie:

Een paar dagen later zag Gerrit dat alle drie daar geringde Torenvalken bij de paal. Dus ook de jonge die op het dak zat heeft het wel gered.

Vreemde vogels

Negentien mei, ik moet eerst naar de tandarts in Vriezenveen, en wat later naar de brillenmensen. Het is een zonovergoten ochtend, een zeldzaamheid in een periode met koud en nat weer. Ik besluit om in de tussentijd weer eens te gaan kijken rond ijsbaan en sportvelden, en naar het Oude Kerkhof. Het is daar een schitterende wildernis, en door het onverwachte zonnetje zingen de vogels van alle kanten. Ik hoor ook een liedje dat ik niet ken, een paar tonen met een riedeltje er achteraan, vanuit een paar hoge bomen. Na een tijdje met de kop in de nek krijg ik de zanger in de kijker: op het oog een Tjiftjaf, druk foeragerend tussen de takken, tussendoor produceert hij regelmatig zijn wijsje. Ik denk er nou eens een keer aan, mijn telefoontje te pakken, en het liedje op te nemen. Bewijs anders maar eens, dat je iets bijzonders hebt ontdekt. Zo’n onooglijk klein rotvogeltje vind je nooit weer terug wanneer hij zich koest houdt.

Daarvoor moet je groot zijn en enorm opvallen. Zoals in maart, toen zag ik in Engbertsdijksvenen een Grijze wouw, maar zonder het meteen door te hebben, ik geef het toe. Pas dagen later toen het veen werd overspoeld door soortenjagers viel het kwartje. Maar het beest bleef voor ons dan ook aan de grond, op kikkerjacht tussen de russen, je zag meest alleen die prachtige kop af en toe. Dat zie je niet vaak, zo’n mooie witte Buizerd zei ik nog tegen mijn vrouw, en we liepen weer verder.

Dat zou me met dit zangertje niet weer overkomen. Intussen was er ergens in mijn geheugen een luikje opengegaan, nog uit de tijd dat de vogelgeluiden alleen maar via een cassettebandje kon worden geoefend. Daarvan was iets langsgekomen dat was blijven hangen: Iberische tjiftjaf! Van die hele groep loofzangertjes zijn er nogal wat, op het oog nauwelijks van elkaar te onderscheiden. Maar de zang, dat kun je tegenwoordig onbeperkt vergelijken. En warempel, dat wat ik op internet vond kwam er heel dicht bij.

Ik stuurde de opname naar onze plaatselijke vogelaars, en aan Joost van Bruggen, de geluidenspecialist van Sovon. Van hem kreeg ik een verrassend bericht terug: dit is niet de Iberische tjiftjaf, maar een Grauwe fitis! Nog veel zeldzamer voor ons land! Graag nog een paar opnames alsjeblieft!

Maar hier houdt het op…
Robert Brunink is nog wel wezen luisteren op de aangewezen plek, een dag later. Het mooie weer was intussen al weer op. Hij hoorde alleen maar vier verschillende Winterkoningen, kon hij melden. Ik heb het even nagekeken: dit voorjaar is er maar op één plek een zekere waarneming van deze soort geweest, in juni, in het westen van ons land. Daar waren wel velen op af gekomen er waren foto’s van, en geluidsopnamen.
Maar voor het oosten van het land ben ik de enige gelukkige. Denk ik. Maar ik weet het dus niet zeker...
De opname gaat hierbij: na 12 seconden laat hij zich horen. (2x achter elkaar afgespeeld).

Geert Euverman

Faunatunnels schoongespoten

Woensdag 7 juli heeft de gemeente Twenterand de 5 wegtunnels van de faunapassage aan de Oude Hoevenweg schoongemaakt. Met de speciale vrachtwagen, uitgerust om riool en dergelijke te onderhouden. Met een speciale kop op de waterslang en een druk van ca 150bar is blad en zand uit de tunnels weg geblazen.

Dit ging zeer voorspoedig. Via deze weg nogmaals dank voor de snelle en welwillende medewerking!

Werkgroep vriezenveenschoon

Zaterdag 3 juli werd in een groot deel van Vriezenveen zuidoost zwerfafval opgeruimd. In de "Helemaal Groen App" bleek dat het om 6,6 kilometer geschoonde wegen/bermen ging. Enkele vondsten waren een mobielhouder, poepluier, Spaans flesje bier (Cerveza), koplamp, koffiebekers en veel kapot gemaaide blikjes en haarnetjes/mondkapjes.
Ook nog wat natuurwaarnemingen deze ochtend zoals kuifeendpaartje, roodstaart, buizerd, oeverzwaluwen, libellen en prachtig bloeiende bermen.
Als je de volgende keer mee wil lopen, stuur dan een mailtje naar: werkgroepvriezenveenschoon@hotmail.com

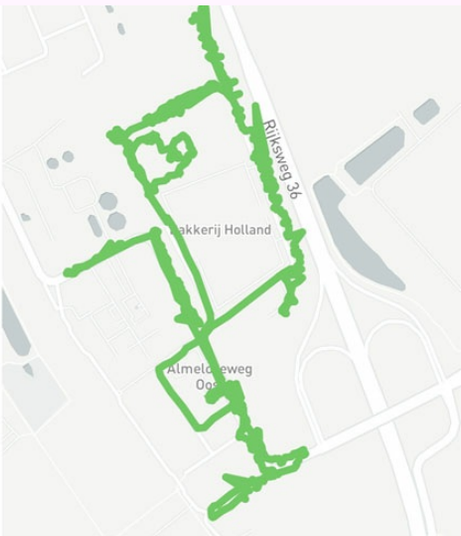

Er er nog steeds zijn er mensen die balonnen oplaten! WAAROM?

De bescherming van weidevogels faalt!

In het nummer Argos 2021-1 van de Faunabescherming staat dit interview door Eric Schoones met landbouwdenker Ben Koks

Systeemverandering

De weidevogels worden bedreigd en de predatoren zijn de boosdoeners, maar volgens landbouwdenker Ben Koks, die decennialang werkte aan het meest succesvolle soortbeschermingsprogramma in agrarisch gebied in Nederland, is dat een denkfout. Landbouw bedreven als een economische activiteit vernietigt de natuurlijke habitat van weidevogels. En als het slecht gaat met de veldleeuwerik, stuit ook de menselijk soort op ecologische grenzen.
Het barst hier van de predatoren!' Zo begint Ben Koks enthousiast ons gesprek aan de telefoon terwijl hij in de avond een ommetje maakt in de natuur. Hij kent daar alle nesten van de eekhoorns en hij weet waar de meeste vogels broeden, er zitten veel egels en de boommarter een paar honderd meter van zijn woonhuis laat zich geregeld zien. We voeren de verkeerde discussie. We denken te veel vanuit de onderbuik, heel modieus tegenwoordig. Een weidevogelnestje is leuk, een vos die het nestje opeet, is niet leuk. Maar als je denkt vanuit de optiek van vos, steenmarter, grauwe kiekendief of de raaf, dan krijg je een heel ander verhaal.'

Houtje touwtje

Koks zet grote vraagtekens bij het weidevogelonderzoek zoals dat in Nederland wordt gedaan. ‘Onderzoek naar predatie is altijd een compromis. Met alle goede bedoelingen moet ik de eerste onderzoeker nog ontmoeten die me kan overtuigen van de integriteit van zijn of haar onderzoek. Er is altijd te weinig tijd en te korte meetreeksen, problemen met camera’s en budgetten plagen de onderzoekers. Met houtje-touwtje onderzoek kom je niet tot fijnmazige, onafhankelijke conclusies. Hoe is het toch mogelijk dat er in veertig jaar nooit een degelijk langjarig onderzoek heeft plaatsgevonden? Nooit is er een bruikbaar concept ontwikkeld, gebaseerd op kennis en objectiviteit, dat zou kunnen leiden tot herstel van weidevogels-populaties. Ik weet het, ik maak me niet populair, maar er worden fundamentele denkfouten gemaakt en men bekijkt het ‘probleem’ aan het einde van de pijplijn in plaats van aan het begin. Ben wat moe geworden om dat steeds weer uit te leggen aan al die types die het wiel keer op keer denken te moeten uitvinden.’

Ben Koks met een nest grauwe kiekendieven Foto: Hans Hut 2020

Irritaties

Recent was er nog een onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen. ‘Boeren dachten het bewijs te kunnen leveren dat steenmarters en vossen de ellendelingen zijn, maar de onderzoekers concludeerden dat in een gebied waar predatoren waren weggevangen minder jonge weidevogels uit het ei kwamen dan in het gebied waar predatoren met rust werden gelaten. Precies het tegenovergestelde van waarop werd gehoopt. De rapen waren gaar en de ongewenst uitkomsten werden niet gepubliceerd. Zo gaat het, onderzoekers zitten in de tang. Ik ben zelf ook mijn baan kwijtgeraakt, ik wekte te veel irritaties bij gedeputeerden met slappe knieën en boerenorganisaties met dubbele agenda’s.’

Beeldvorming

De predatoren krijgen de zwarte piet toegeschoven. ‘In een vacature bij het ministerie wordt gesproken over het “probleem van predatie”. Zo is de beeldvorming en daarom gaan we beleidsmatig predatorenluwe gebieden creëren, dat is vakjargon voor uitroeien. Het gaat altijd maar over vossen, steenmarters, kraaien en buizerds. Maar daarmee gaan de weidevogels er niet op vooruit. Niet zo heel ver van ons land, in Oost-Polen, delen van Denemarken, Scandinavië, waar veel meer predatoren samenzitten met enorme aantallen leeuweriken, paapjes, kwartelkoningen, grutto’s, noem maar op, gaat het relatief beter, want daar is het landbouwsysteem nog niet uit balans.'

Wolf

Er is zelfs een plan om een hek om Friesland heen te zetten, om de wolf buiten de deur te houden. 'Ja het is werkelijk krankzinnig. En dan te bedenken dat de wolf juist zijn prooidieren zodanig reguleert, dat er bijvoorbeeld minder verkeersongelukken met wild zijn. We buitelen in de discussie over elkaar heen, iedereen heeft zijn belangen, maar we denken niet vanuit een praktisch en logisch concept. Als mensen bijv. meer zouden weten over de ecologie van wolven en de verhalen met Roodkapje in de hoofdrol minder serieus zouden nemen, dan zou er fascinatie zijn in plaats van de retoriek waarin we onszelf nu gijzelen. Elkaar gijzelen doen we dus op ook met weide- en akkervogels, het paard achter de wagen spannen.'

Stikstof

Hoe ziet dat concept eruit? 'Onze landbouw is volledig uit het lood geslagen en wordt continu economisch over het randje geduwd. Er is geen plek meer voor beschutte gruttonesten, nergens kunnen wulpen nog rustig broeden, en dan schuiven we de schuld in de schoenen van de viervoeters die toevallig geen vegetariër zijn geworden, en die af en toe een eitje nodig hebben. Een vos of een steenmarter heeft weinig belangstelling voor een scharminkelige jonge grutto, maar hun hoofdprooi, muizen en woelratten, die zijn al vertrokken en het landschap is zo uitgekleed dat de weidevogels zich wel moeten presenteren als de enige nog bewegende portie eiwit. En in dat landschap als kale voedselfabriek, doen de vossen en steenmarters het zogezegd goed en de toch al creperende weidevogels worden opgeruimd. Vogelbescherming in die setting kan niet veel meer doen dan het vertragen van hun uitsterving. En hoe lossen we het op? 'Noem het een predatielandschap. Een gevarieerd landschap waar predatoren veel meer kunnen gaan voor de soorten waarop ze zijn gespecialiseerd.' Maar dat willen de boeren niet, want zo'n gevarieerd landschap is niet efficiënt. 'Nee, maar als je het wat breder trekt naar stikstof, klimaat of ons consumptiegedrag, dan is juist een gevarieerd landschap beter voor de bodem, waardoor je het stikstof-probleem al in hoge mate kunt reduceren.'

Sicco Mansholt

Is de kern van het probleem niet dat we in Nederland voedsel produceren voor de halve wereld? 'Dat wordt gezegd, ja. Kijk, boeren zijn niet dom. Ze zijn eigenlijk ook teleurgesteld, ze snappen wel dat de problemen niet komen door de steenmarter, maar door de platheid van het huidige boerenland. Ik wil terug naar de landbouw van de jaren tachtig, divers en productief. De tijd van herenboer en minister Mansholt, toen boeren op een fatsoenlijke manier nog een goede boterham konden verdienen. Nu moeten ze snoeihard werken voor een habbekrats en ze hebben vervolgens geen marges om pindakaas op diezelfde boterham te verdienen. Daarbij krijgen ze te horen dat ze het stikstofprobleem veroorzaken, dat er geen vitamines meer in de groentes zitten, en dat ze ook nog eens niet genoeg hun best doen voor de weidevogels. Dan raak je in de stress, ze doen het nooit goed. Ondertussen belonen we de boeren voor zogenaamd weidevogelbeheer. Bij uitgesteld maaien 500 euro per hectare. Het is uitstel van executie. Voor de vogels is het weggegooid geld, al zijn er genoeg boeren die bij het maaien zoveel mogelijk rekening houden met jonge vogels op het land. Maar van de loonwerkers die ook 's nachts doormaaien, hoef je niets te verwachten.' De mens is dus eigenlijk de grootste predator? 'Ik heb jarenlang onderzoek gedaan naar kiekendieven en meer dan 30.000 prooien verzameld. Kiekendieven vangen wel eens een jonge haas, maar de meeste hazen worden niet slachtoffer van superieure luchtacrobatiek van de kiekendief. Nee, tegenover de maaimachines waarmee in 48 uur tijd driekwart van het areaal weidevogelgebied wordt gemaaid, zonder enige restrictie, hebben ze geen schijn van kans. Ik noem dat "indirecte predatie". Roofvogels en bijvoorbeeld meeuwen pakken de jonge hazen en de weidevogel pullen die reeds dood of zwaar beschadigd zijn. Met dit soort zaken wordt in het reguliere weidevogelonderzoek geen rekening gehouden.' 'Wacht even hoor, er komt hier een roofvogel over Ja! Nou zie ik hem achter die eiken, een boomvalk. Er zitten zo'n dertig witte kwikstaarten op zijn staart. *Mobbing* heet dat, de boomvalk heeft geen schijn van kans door dit antipredator-gedrag. Eric, hoor je hoe ze tekeergaan? Dat is toch heerlijk. Tegenover enorme maaimachines hebben weidevogels geen schijn van kans, maar ze hebben allemaal trucjes om zich te onttrekken aan predatoren. Prooidieren zijn minder sneu dan veel mensen denken.'

Neoliberale treurnis

We moeten dus naar een ander voedselproductiesysteem, wie gaat het doen? ‘Dat is de hamvraag. Wij hebben de beste landbouwuniversiteit ter wereld, maar die loopt aan de leiband van de minister en bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit draait het vooral om de landbouw.’ Dezelfde fout die we maken door economie en klimaat bij elkaar te zetten? ‘Touché! In onze neoliberale treurnis trekt de economie altijd aan het langste eind. Het budget dat boeren krijgen voor natuurbeheer is groter dan dat van terreinbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de provinciale landschappen. Vreemd toch, veel mensen weten dat niet. Boswachters doen hun best, net als veel boeren, maar ik ken niet één boer met voldoende soortenkennis en die vanuit die kennis zijn akkers organiseert. We moeten in ieder geval niet de weidevogelstand kunstmatig opkrikken door met jachtgeweren, vangkooien en vergiftiging de predatoren uit te roeien. Dat maak het alleen maar erger en dat ontslaat je van de discussie over een ander landbouwsysteem die dringend gevoerd moet worden.’

Voor meer achtergronden, lees het essay van Ben Koks Vogels wijzen ons de weg, KNNV Uitgeverij, 95 pagina’s, 2021, ISBN: 9789050118132

Wat brengt de kat thuis?

In de maatschappij is een discussie ontstaan over het jaaggedrag van katten, maar wat betekent dit voor de omgeving? Katten die buiten lopen, jagen op dieren zoals vogels en muizen en brengen dat vaak mee naar huis. Het is zonde om met deze informatie niets te doen, de Zoogdiervereniging kan uw hulp gebruiken! Door te melden wat uw kat thuis heeft gebracht, helpt u om de verspreiding van kleine zoogdieren in kaart te brengen.

De Zoogdiervereniging heeft dit onderzoek opgezet samen met vijf derdejaars studenten van de opleiding Dier in de Duurzame Samenleving. Het doel van dit project is het in kaart brengen welke diersoorten katten mee naar huis nemen. Zo kan de soortsamenstelling van kleine zoogdieren in heel Nederland in kaart worden gebracht. Hierbij kan gedacht worden aan verschillende soorten muizen, maar ook konijnen, vogels en andere kleine diersoorten. Zeker in steden is hier nog weinig informatie over.

U kunt een melding doen via meldingsformulier op de site van de Zoogdier vereniging. Hierin stuurt u foto’s in van het gevonden dier en geeft u aan welk dier u denkt dat de kat gevangen heeft. Het kan zijn dat voor verdere informatie over de melding contact kan worden gezocht. Uitsluitend hiervoor wordt uw emailadres gebruikt.

Hier de link naar het meldingsformulier

Word bijengastdocent voor basisscholen in je omgeving!

Het gaat niet goed met onze bijen en om deze reden zet de Bijenbeweging Overijssel zich in voor de bescherming van bijen. Jonge kinderen en hun omgeving willen we hierbij graag betrekken en daarom organiseren we dit jaar de actie 'Scholen voor Bijen'.

Scholen voor Bijen
Sinds 2019 benaderen we alle basisscholen in Overijssel. Zij kunnen lesmateriaal bestellen, we zenden bollenpakketten naar 50 scholen en naar 125 scholen biologisch bloemenzaad én bieden scholen de mogelijkheid om een gastdocent aan te vragen. Voor dit laatste hebben wij jouw hulp nodig!

Word ook bijengastdocent!
Ben jij net als wij gefascineerd door bijen en andere bestuivers? Vind je het een leuke uitdaging om jouw enthousiasme voor bijen over te brengen op kinderen in het basisonderwijs in jouw omgeving? Dan is bijengastdocent beslist iets voor jou! De bijengastdocenten zijn vrijwilligers. Je geeft lessen in de klas en in het veld en daarbij maak je gebruik van een veelheid aan prachtige lesmaterialen aangeboden door de Bijenbeweging. In de eerste helft van september organiseren we een speciale training van twee maal 2 uur. Het eerste deel van de training gaat over de wilde bij, waarbij een ervaringsdeskundige van EIS kenniscentrum voor insecten betrokken is. In het tweede deel van de training komt de didactiek aan bod.

Meer weten?
Wil je meer weten of je aanmelden als bijengastdocent voor scholen in jouw gemeente? Neem dan contact op met Angelien Hoppen van de Bijenbeweging Overijssel door een mail met telefoonnummer te sturen naar: hoppen@natuurenmilieuoverijssel.nl

Bijen hebben het moeilijk in Overijssel, net als in de rest van Nederland overigens. Dat geldt voor honingbijen, maar met name ook voor wilde bijen. Bijen zijn een van de meest bedreigde groepen; 56% van de soorten staan op de Rode Lijst. Zorgwekkend is vooral de sterke afname van hommels. EIS Kenniscentrum Insecten deed recent onderzoek naar de bijen in Overijssel. De trends, karakteristieke soorten en belangrijke gebieden presenteerden we op de Overijsselse Bijendag in 2017. Uit het onderzoek blijkt dat meer dan de helft (54%) van de soorten die in Overijssel voorkomen is afgenomen. Bij 14% heeft dat zelfs geleid tot een (mogelijk) verdwijnen uit de provincie. En, voor 17 bijensoorten heeft Overijssel een groot landelijk belang en hiermee ook een zekere verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van deze soorten in Nederland. Je kunt hiernaast het onderzoeksrapport downloaden door op het plaatje te klikken.

Meer weten over de bijenbeweging Overijssel klik dan **hier**

De Kwartel (Coturnix coturnix - Common Quail)

Vooral in de schemering kun je buiten de bebouwde kom minutenlang het zeer kenmerkende 'kwik-me-dit' horen. Zien doe je ze zelden, ze verschuilen zich in het hoge gras, graanakkers maar ook tussen de jonge mais of aardappelen.

Ze leven voornamelijk van zaden van gras, onkruid en granen, maar ook knoppen, bloembollen, knollen, wortelstokken, bloemen en blaadjes. Pikt soms zelfs insecten van de grond zoals kevers, mieren, spinnen, sprinkhanen en wormen. Zoekt als een kippetje naar voedsel, lopend over de grond.

Deze trekvogels vliegen altijd nachts en komen hier aan vanaf eind april, maar kunnen ook in de zomer nog aankomen. Deze laatkomers zijn vaak Zuid-Europese vogels die na een eerste broedpoging aldaar het hier ook nog een keer proberen.

Het vrouwtje neemt alleen de broedzorg op zich. Broedt van mei tot augustus; meestal één tot twee legsels met 6-18 eieren
Meer informatie op de site van de Vogelbescherming

Het akkerboek
ontwikkeling en beheer van kruidenrijke akkers

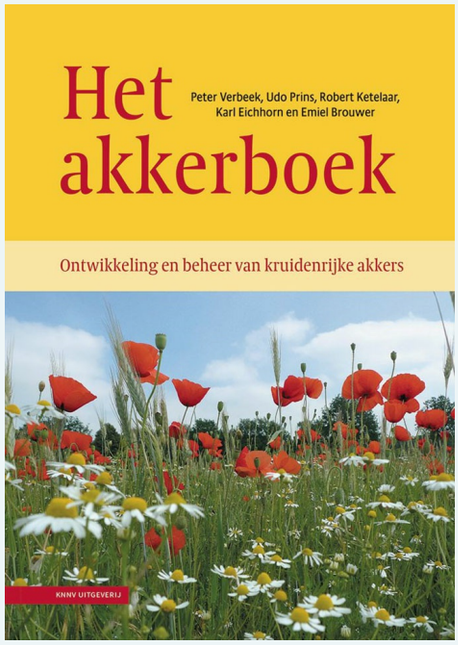

De akkerflora van Nederland is de laatste decennia erg achteruitgegaan. Nu blijkt elke akker uniek o.a. qua soort, ligging, gewassen en bewerking. Voor succesvol herstel en beheer moet je je percelen dus goed kennen en veel keuzes maken. Het boek bundelt tien jaar nieuwe en oude inzichten over bloemrijke akkers. Nooit eerder verscheen een dergelijk standaardwerk op het raakvlak tussen landbouw en natuurbeheer.

Wuivend graan, kleurrijke bloemen, zingende veldleeuweriken en roepende patrijzen. Akkers zijn schatkamers van biodiversiteit én beeldbepalend in het Nederlandse landschap. Maar al decennia lang gaat de biologische kwaliteit van akkers achteruit. De bloemenrijke akkers uit het verleden hebben in het huidige landschap plaats gemaakt voor soortenarme vegetaties.
Afgelopen 10 jaar hebben de auteurs veel onderzoek gedaan naar het herstel van wilde planten en dieren in akkers. In dit akkerboek bundelen zij hun kennis en vertellen natuurbeheerders én boeren wat er nodig is voor het herstel: het herkennen van kansrijke situaties, herintroductie van akkerkruiden, oplossen van ongewenste ontwikkelingen en hoe akkercomplexen ook geschikt te maken voor de fauna.

Het boek is rijk geïllustreerd en alle 94 bedreigde akkerplanten worden beschreven: status, type akker, ervaringen met beheer én zij worden afgebeeld: van kiemplant tot zaad. Van harte aanbevolen voor boeren, natuurbeheerders, floristen en verder iedereen die zich met natuurinclusieve landbouw bezighoudt!

De akkerranden staan vol met gekweekte planten
Een boek vol goede raad. Volgens Ketelaar en Eichhorn kunnen met een goed beheer en uitbreiding naar 200 goede akkerreservaten – nu zijn het er hooguit 50 – alle typische akkerkruiden terugkomen.

En zelfs op het gewone boerenland valt volgens Ketelaar winst te halen. “We moeten sowieso naar een landbouw die meer rekening houdt met de natuur. Natuurinclusief boeren gaat niet ver genoeg voor echt bijzondere akkerkruiden, maar kan met onder meer korenbloemen, klaprozen en kamilles het land wel weer kleur geven en bloemen die nectar leveren aan hommels, wilde bijen en zweefvliegen.”

De ecologen geven nog een waarschuwing. Ingezaaide akkerranden zijn vaak mooi en kleurrijk, maar vaak schadelijk voor de zeldzame akkerflora. De randen staan vol met gekweekte planten. Ketelaar: “Voor je het weet verdringen die de inheemse akkerflora.”

In hun boek benadrukken de ecologen dat het met de landbouw een andere kant op moet. “Zo kan het niet doorgaan”, zegt Ketelaar. “De natuur gaat hollend achteruit. Koppel de prijs aan de vervuiling. Dan worden schone, natuurvriendelijke landbouwproducten goedkoper dan de natuurverwoestende groenten, graan, vlees en melk. Het roer moet om.”

Lees het voorwoord uit het akkerboek >>

Het akkerboek is een uitgave van en is te bestellen bij de KNNV uitgeverij prijs:€ 27,95

Impuls aan het Natura 2000-gebiedsproces Engbertsdijksvenen voor de externe maatregelen.

Gedeputeerde Staten hebben op 6 juli besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen een ruimer uitwerkingsgebied voor Engbertsdijkvenen vast te stellen. Het ruimer laten vaststellen van het uitwerkingsgebied is gedaan op verzoek van de gezamenlijke partijen uit het gebied die vertegenwoordigd zijn in de bestuurlijke advies commissie (BAC). Dit zijn boeren, bewoners, landgoed, WBE, gemeente Twenterand, gemeente Hardenberg, gemeente Tubbergen, Waterschap Vechtstromen, Natuur en Milieu Overijssel en Staatsbosbeheer. Met dit ruimere uitwerkingsgebied kan een betere bescherming worden geboden aan de kwetsbare natuur in Engbertsdijksvenen.

Ondernemers die te maken krijgen met de natuurherstelmaatregelen kunnen op verschillende manieren worden gecompenseerd. Ze kunnen schadeloos gesteld worden, krijgen de mogelijkheid ruilgronden te verwerven of hun bedrijf te verkopen en kunnen eventueel hun bedrijfsvoering aanpassen. Zij kunnen ook een aanbieding ontvangen voor bedrijfsbeëindiging of zij kunnen op een andere plaats een andere bedrijf over nemen.

Met dit besluit kan aan de slag worden gegaan met de uitwerking van de verschillende maatregelen zoals het dempen van sloten, het opheffen van drainage en het aanleggen van kades. Er kan nu ook een grotere oppervlakte grond gebruikt worden om water in het gebied vast te houden.

Het voorstel voor verruiming van het uitwerkingsgebied en het beschikbaar stellen van middelen binnen het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 vraagt begin oktober besluitvorming van Provinciale Staten (PS).
Het BAC werkt vooruitlopend op deze besluitvorming verder aan het inrichtingsplan om zo het gebiedsproces spoedig af te ronden. Daarmee krijgt het gebied de gewenste duidelijkheid over de noodzakelijke maatregelen voor de Natura 2000-opgave.
Bron Provincie Overijssel

Op het leemdepot bij Kloosterhaar is nu ca 60% van de benodigde 100.000m² opgeslagen

HOOGVEENHERSTEL

Engbertsdijksvenen

In en om de Engbertsdijksvenen staat de komende tijd nog veel te gebeuren. Om op de hoogte te kunnen blijven is een speciale website beschikbaar. Bekijk de site via deze link

---

Deze nieuwsbrief van de KNNV Vriezenveen zal ca 1 keer per maand uitkomen of als er iets te melden is. Iedereen die iets leuks of belangrijks te vertellen heeft kan dat doorgeven aan de redactie. De redactie houd het recht iets wel of niet te plaatsen.
Dat kan via het mailadres: vriezenveen.knnv@gmail.com

Mocht je deze gratis nieuwsbrief doorgestuurd krijgen aarsel niet je zelf vrijblijvend op te geven zodat je hem zelf ook krijgt.
Dat kan via deze link of maak gebruik van de QR code hiernaast.

De KNNV afdeling Vriezenveen kent zowel KNNV-leden als excursieleden/donateurs. Ze organiseert jaarlijks wandelingen, fietstochten, landschap-, planten-, vogel-, Insecten- en paddenstoelenexcuries. Verder worden lezingen gehouden. De afdeling doet inventarisatiewerk en verwerkt de gegevens in rapporten.
De afdeling heeft werkgroepen voor: vogels, natuurbescherming, landschapsbeheer, “Vriezenveen schoon", natuurfotogroep -en "Educatieve Kruidentuin". De laatste is gelegen achter sportcentrum De Stamper te Vriezenveen-Midden. En er is nog een Natuurjongeren programma voor de jeugd van ca. 11 tot 16 jaar.

link naar onze site: vriezenveen.knnv.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.• Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u webmaster@vriezenveen.knnv.nl toe aan uw adresboek.

Laposta